

Opgaver, som det vil lønne sig at tage fat paa. Der er i disse Dage her i Salen næsten fra alle Sider udtalt Tilslutning til Regeringen, og det glæder mig, thi er der noget, vi trænge til, saa er det en stærk Regering, en Regering, der er saa stærk, at den tør gaa sine egne Veje, træde sine egne Spor uden alt for mange Hensyn til det traditionelle. Og en demokratisk Regering bliver stærk — det er en historisk Erfaring — i samme Grad som dens Politik præges af Hjertelag for de smaa og derved af Retfærdighed mod alle. Naar Smaakaarstolkene føle, at nu er der Hjerte for deres Kaar og deres Sag, bliver der et stærkt Grundlag for enhver demokratisk Regering at staa paa, saa er Regeringen for Alvor stærk, og en saadan Regering trænge vi til.

Sabroe: En Del af de ærede Medlemmer have henvendt nogle Bemærkninger til mig i Anledning af de Henvendelser, som jeg forleden Dag tillod mig at rette til den højtærede Landbrugsminister. Det første af de ærede Medlemmer, der fremkom med nogle Indvendinger mod min Skildring af Arbejderforhold paa Landet, var det ærede Medlem for Bogense (Aadal). Det ærede Medlem bestred, at Forholdene ude paa Landet vare af en saadan Art, at de gave Anledning til Anvendelse af de stærke Udtryk, jeg havde benyttet, og det ærede Medlem understregede særlig, at saaledes som jeg havde nævnt, at Forholdene vare, vare de i Virkeligheden ikke som Helhed, Jeg gjorde imidlertid i mit Foredrag udtrykkelig opmærksom paa, at jeg ikke vilde, at de Eksempler, jeg fremdrog, skulde gælde for Forholdene i Almindelighed for Landets Vedkommende, men at det tværtimod var Undtagelser, desværre ret hyppige Undtagelser, og at det var alle Egne af Landet, hvor man kunde træffe saadanne Forhold. Det ærede Medlem behøvede altsaa ikke at henvende min Opmærksomhed paa, at der kun for de særlige Tilfældes Skyld var Anledning til at bruge saa stærke Udtryk som dem, jeg benyttede. Jeg ønsker ikke at overdrive, ønsker ikke at fremføre uberegtigede Klager, tværtimod! De Forhold, der findes baade i By og paa Land, ere af den Beskaffenhed, at vi Socialdemokrater og for øvrigt ogsaa andre, der ville tage sig af de sociale Forhold, ikke behøve at overdrive eller lægge et Plus til, for at de kunne komme til at se grelle nok ud. Men selv om det nu kun var ganske faa Steder paa Landet, at der blev

øvet Forurettelse enten mod Husmænd, mod Landarbejdere, mod Tjenestedrenge eller mod Tyender, er det ingen Grund til ikke at beskæftige sig med disse Forhold. Jeg vover at paastaa, at om kun et enkelt Barn ude paa Landet led Uret, var der al Grund for Offentligheden til at føle sig opskræmt, hvis et saadant Barns Klage ikke naaede frem til vedkommende Myndigheder, saa at det kunde opnaa sin Ret. Men nu er jo Forholdet dette, at Gang efter Gang har den socialdemokratiske Presse afsløret Forhold, der vidne om en Ligegyldighed hos en Mængde af vore Medborgere for de Forurettelser, der overgaa en Del af de mest værgeløse i vort Land.

Det ærede Medlem for Bogense sagde, at han ikke troede, det var den socialdemokratiske Presse, der her kunde udføre en god og nyttig Gerning, det var Højskolen, der skulde hjælpe, det var ved den stigende Oplysning, man skulde naa videre, og at man allerede var naaet saa vidt ude paa Landet, at alle vare lige. Jeg anerkender det overordentlig fortjenstfulde Arbejde, der er øvet saavel ved Hjælp af Højskolerne som ved hele den demokratiske Bevægelse, der har knyttet sig til Venstre og Landbostanden i Løbet af de sidste 25 Aar, og den, som ved at se paa de grelle Forhold, der nu raade, vil glæmme, hvorledes Forholdene før den Tid vare, og hvad der er vundet netop ved, at vor Landbostand har været under en saa mangesidig kulturel Udvikling, vil overse et betydningsfuldt Moment i hele den Udvikling, der har fundet Sted i vort Folk. Jeg vurderer den Indflydelse, Højskolen har haft navnlig paa enkelte af vore Landboere, overordentlig højt, og jeg er overbevist om, at der, hvor Højskolens Gerning er trængt tybest ned, finder man meget sjældent virkelige Forurettelser. Der finder man ofte et vaagent Øje og et aabent Øre for hvad der er galt, slet og uretfærdigt. Men Højskolens Gerning er ikke trængt saa langt ned, som man almindelig tror, og man er for tilbøjelig til at overse den Indflydelse, den socialdemokratiske Arbejderbevægelse har haft ved Siden af Højskolebevægelsen. Denne har paa-virket andre Lag, men den er gaet dybere, Vel er dens Betydning ikke blevet saa meget omtalt — man har navnlig hæftet sig ved de økonomiske Resultater af Arbejderbevægelsen — men jeg vil paastaa, at de økonomiske Resultater af Arbejderbevægelsen ere for intet at regne mod den rent personlige Udvikling, som har været en Følge af den socialdemokra-